

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- 4042091
Konu : 7/25510 Esas Sayılı Soru Önergesi

13 /04/ 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/25510
GK 126

İlgi : 21/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1602196 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/25510 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

2025-2027 Orta Vadeli Programda, vergi politikalarımız ile büyüme ve sosyal adalet ilkeleri ekseninde yatırımın, istihdamın, üretimin, ihracatın ve rekabet ortamının desteklenmesine devam edileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, cari açığın azaltılarak ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması, teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi, en az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, destek unsurlarının etkinliğinin artırılması ile kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla çok kapsamlı bir teşvik sistemi oluşturulmuştur.

Teşvik sistemi kapsamında; bölgesel teşvik sistemi, öncelikli yatırım konularının teşviki, stratejik yatırımların teşviki, cazibe merkezlerinin teşviki ve genel teşvik uygulamaları olmak üzere belirlenmiş kriterler çerçevesinde bölgelere, konulara ve yatırımlara farklı teşvik unsurları uygulanmaktadır. Teşvik unsurları; katma değer vergisi iadesi ve indirimi, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği, faiz ve kâr payı desteği, yatırım yeri tahsisi, enerji tüketim harcamalarının karşılanması, ücret desteği sağlanması, yatırıma ortak olunması, alım garantisi, alt yapı yatırım desteği, faiz hibe desteği gibi birçok bileşenden oluşmaktadır. Sağlanan teşviklerden olan indirimli kurumlar vergisi ile yatırımcılara, yatırım yapılan bölgeye, yatırım büyüklüğüne ve yatırım konusuna göre farklı oranlarda destek sağlamaktadır. Gelir vergisi mükellefleri de ilgili şartları sağlamaları koşuluyla bu teşvikten yararlanabilmektedir.

Ayrıca, yatırım ortamını daha cazip hale getirerek mevcut yatırımcıların faaliyetlerini genişletmesini sağlamak ve uluslararası doğrudan yatırımları artırmak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, avans yöntemiyle sağlanan yatırım taahhütlü avans kredileri (YTAK) cari açığı azaltıcı ve katma değerli yatırımların Türk lirası olarak finansmanına yönelik olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte, uluslararası doğrudan yatırımları artırmak amacıyla Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024-28) yayımlanmıştır. HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programıyla yüksek teknoloji yatırımlarına 30 milyar dolar değerinde destek sağlanması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun çerçevesinde, T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üretimin ve T. Halk Bankası A.Ş. tarafından esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen 2002 yılından itibaren yürürlüğe giren kararlar çerçevesinde Hazine faiz/kâr payı destekli krediler kullanılmaktadır. Söz konusu kredilere ilişkin uygulama esasları son olarak 2025-2027 yılları arasında kullanılacak kredileri kapsayacak olan 16.01.2025 tarihli ve 9436 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren Karar'da belirlenmiştir. T. Halk Bankası A.Ş. aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullanılan kredilere cari faiz oranları esas alınarak %50 indirim oranı uygulanmakta olup indirim nedeniyle oluşan fark Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Bu kapsamda bahsi geçen uygulama çerçevesinde; 2024 yılı içinde faaliyet gösteren 232.192 esnaf ve sanatkâra yaklaşık 115 milyar TL'lik, 2025 Şubat sonu itibarıyla ise 34.209 esnaf ve sanatkâra yaklaşık 17 milyar TL'lik Hazine faiz destekli kredi kullanılmıştır. Böylelikle 2025 Şubat sonu itibarıyla faaliyet gösteren 796.984 esnaf ve sanatkârın Hazine faiz destekli kredi bakiyesi 248 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ülke genelinde 2025 yılı için esnaf ve sanatkârlara tahsis edilen bütçe tutarı 60 milyar TL olarak öngörülmektedir.

Ayrıca, Hazine destekli kefalet sistemi ile KOBİ'ler başta olmak üzere finansmana erişim sorunu yaşayan işletmelere güncel ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda, yaklaşık 178 milyar TL kredi imkânı sunan toplamda 15 adet destek paketi yürürlükte olup, söz konusu destek paketleri kapsamında 28.04.2025 tarihi itibarıyla 57,8 milyar TL kefalet karşılığı 67,6 milyar TL kredi kullanılmıştır. Halihazırda kullanılabilecek 91,7 milyar TL kefalet karşılığı 110,5 milyar TL kredi imkânı bulunmaktadır. Bu 15 destek paketinin yaklaşık 50 milyar TL kredi imkânı sunan 5 adedi, ihracatçıları ve katılım hassasiyeti olan firmaları desteklemek üzere 14.03.2025 tarihinde yürürlüğe alınmıştır.

Soru önergesinde bahsi geçen diğer hususlar ise, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı uhdesinde bulunmaktadır.